

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 9 marca 2021 r. znak ON. (...)1.177.2021.AR Wojewódzki Zespól do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 5 stycznia 2021 r. znak (...). (...). (...).2020 o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w związku z uprzednią (dokonaną w dniu 24 maja 2010 r.) kwalifikacją I. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe z symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R. Uzasadniając zajęte stanowisko organ wskazał, iż adresat orzeczenia jest osobą o naruszonej sprawności organizmu powodującej w szczególności ograniczenia w zakresie tolerancji wysiłku fizycznego, wymagające wsparcia w niektórych czynnościach samoobsługowych, w przemieszczaniu się i poruszaniu. Natomiast nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagającą konieczności opieki, tj. całkowicie zależną od otoczenia. Tym samym nie spełnia przesłanek stopnia znacznego o konieczności nie tylko pomocy, ale i opieki. Nadto organ wskazał, iż nie stwierdził zmiany stanu zdrowia, która uzasadniałaby przyznanie wyższego stopnia niepełnosprawności.

I. K. wniósł odwołanie od powyższego orzeczenia domagając się zaliczenia do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności na stałe. Wskazał, że jego schorzenia są nieodwracalne i nie rokują poprawy. Ponadto zauważył, że zostało wydane orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS w którym został uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji do dnia 31 października 2021 r.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespól do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane zgodnie ze stanem faktycznym. W uzasadnieniu stanowiska organ przytoczył treść przepisów o orzekaniu o niepełnosprawności i przedstawił argumentację analogiczną do zaprezentowanej w zaskarżonym orzeczeniu.

Wraz z pismem z dnia 18 maja 2021 r. (...) Oddział w S. nadesłał prawomocne orzeczenia lekarza orzecznika z 8.11.2019 r. oraz 11.12.2019 r. W orzeczeniu z 11.12.2019 r. ustalono, że I. K. jest niezdolny do samodzielnej egzystencji do 31.10.2021 r.

Wyrokiem z dnia 3 września 2021 r. tut. Sąd w sprawie o sygn. Akt IX U 256/21 zmienił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 9 marca 2021 r. znak ON. (...)1.177.2021.AR w ten sposób, że zaliczył I. K. do stopnia niepełnosprawności znacznego do 31.10.2021 r.

Na skutek apelacji I. K. Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 9 grudnia 2021 roku, sygn. akt VI Ua 45/21 uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin- Centrum w Szczecinie. Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu rozstrzygnięcia wskazał, iż Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem zaniechał przeprowadzenia we właściwym zakresie postępowania dowodowego, w szczególności nie ocenił wszystkich dowodów zgromadzonych w aktach sprawy i nie dopuścił innych dowodów niezbędnych z uwagi na rodzaj toczącego się sporu. Wskazał ponadto, iż w zakresie medycznej oceny, czy to trwałości (długotrwałości) niepełnosprawności, czy to stopnia niepełnosprawności Sąd nie posiada wiedzy specjalistycznej, stąd koniecznym jest w tego rodzaju sprawach przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu adekwatnego do rodzaju schorzeń ubezpieczonego, w celu oceny tych schorzeń i ich wpływu na stopień niepełnosprawności oraz jego trwałość.

Po zwróceniu akt po rozpoznaniu apelacji sprawę wpisano pod nowy numer w repertorium U 10/22.

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2022 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii, ortopedii, chorób wewnętrznych i kardiologii na okoliczność:

- rodzaju schorzeń powodujących niepełnosprawność odwołującego się (które ze schorzeń i w jakim stopniu wpływają na niepełnosprawność badanego),

- stopnia niepełnosprawności odwołującego się,

a nadto, jeśli stopień niepełnosprawności odwołującego się jest umiarkowany lub znaczny, także na okoliczność:

- czasu trwania tego stopnia – stwierdzenia, czy jest on trwały czy okresowy, ustalenia jego daty początkowej, a jeśli ma charakter okresowy także przewidywanej daty końcowej, przy przyjęciu, iż wobec I. K. orzeczono niezdolność do samodzielnej egzystencji do 31 października 2021r. (orzeczenie ZUS) co jest równoznaczne z uznaniem go za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym w tym okresie,

- czy odwołujący się wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (jeżeli taką się kwalifikuje).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. K., urodzony (...), posiadający wykształcenie zawodowe, jest emerytem. W przeszłości pracował jako pracownik budowlany.

Dowód: ocena funkcjonowania społecznego z dnia 05.01.2021r. k. 175-176. akt organu

Ubezpieczony posiada ograniczenia w poruszaniu się, posiada pourazową chorobę zwyrodnieniową stawu kolanowego po złamaniu w 2005 r. Cierpi na dnę moczaniową, nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków oraz otyłość.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 26-28 akt sprawy oraz k. 157-158, k. 160-163, k. 168, k. 171-172, akt organu

Badający na potrzeby orzekania o stopniu niepełnosprawności członkowie składu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S., w dniu 13 listopada 2018 r. uznali, iż I. K. jest osobą posiadającą ograniczenia w poruszaniu się, posiada chorobę zwyrodnieniową stawu kolanowego, cierpi na dnę moczaniową, nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków oraz otyłość. Ocena ta została potwierdzona przez członków składu orzekającego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. w dniu 5 stycznia 2021 r. oraz Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. w dniu 9 maja 2019r. I. K. został zakwalifikowany do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe z symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R.

Dowód: ocena stanu zdrowia osoby zainteresowanej z 13.11.2018 r., k. 95 akt organu, ocena funkcjonowania społecznego z dnia 09.03.2021r. k.189-190 akt organu, orzeczenia Powiatowego i Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności k. 97, 180, 194 akt organu,

Orzeczeniem z 11.12.2019 r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że I. K. jest niezdolny do samodzielnej egzystencji do 31.10.2021 r.

Dowód: pismo ZUS oraz orzeczenie z 11.12.2019 r. (k. 13-15)

Obecnie u I. K. rozpoznaje się przebyte wielofragmentowe złamanie nasady bliższej lewej kości piszczelowej i strzałki, z uszkodzeniem n. strzałkowego w dalekiej przeszłości (2005), dysfunkcję stawową kończyn dolnych z powodu zmian zwyrodnieniowych o charakterze umiarkowanym z powodu zmian zwyrodnieniowych stawów kolanowych ich szpotawości i zmian lewego stawu biodrowego, zespół bólowy kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych – aktualnie bez istotnego i znacznego deficytu spowodowany nadmierną masą ciała z zachowaną funkcją chwytania i lokomocyjną. I. K. jest osobą z naruszoną sprawnością organizmu i wymaga okresowej i częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Ubezpieczony jest niepełnosprawny w stopniu umiarkowanym wskutek zaburzonej funkcjonalności neurologiczno-ortopedycznej. Od roku 2018 r. na skutek spadku wagi ciała (z 147 kg na 118 kg), co miało wpływ na stan zdrowia ubezpieczonego, u ubezpieczonego nastąpiła poprawa stanu zdrowia. I. K. nie posiada niezdolności do samodzielnej egzystencji, nie wymaga stałej, długotrwałej pomocy innych osób, nie jest całkowicie zależny od otoczenia, nie wymaga pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia. Wymaga częściowej pomocy w prowadzeniu gospodarstwa. Ubezpieczony mieszka sam, samodzielnie gotuje posiłki,

samodzielnie zjada, częściowo samodzielnie sprząta mieszkanie, wychodzi z domu na spacer (zjeżdża windą). I. K. nie wymaga stałej lub długotrwałej pomocy innych osób, ponieważ nie ma znacznie ograniczonej sprawności do samodzielnej egzystencji. Nie spełnia prawa do zamieszkania w oddzielnym pokoju. Przy czym wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne ułatwiające funkcjonowanie oraz wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia. Spełnia przesłanki dotyczące Prawa o ruchu drogowym, co pozwala na uzyskanie karty parkingowej. Stan zdrowia I. K. czyni go osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowany 05R, z datą powstania – 53 rok życia, ustalonym od 13 czerwca 2006 roku. Jego niepełnosprawność ma charakter stały. Przy czym jego stan zdrowia nie daje podstaw do uznania go za niepełnosprawnego w stopniu znacznym po 31 października 2021 r.

Dowód:

- opinia biegłych sądowych z 18 marca 2022 r. specjalisty ortopedii i specjalisty neurologii, balneoklimatologii i med.
- k. 103-113

- opinia biegłego sądowego z 11 maja 2022 r. w zakresie kardiologii i chorób wewnętrznych k. 136-139

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się w części uzasadnione. Analiza zebranego materiału dowodowego dała bowiem podstawy do uznania za błędną ocenę stopnia niepełnosprawności odwołującego dokonanej w zaskarżonym orzeczeniu, w okresie do 31 października 2021 r.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 573, dalej jako „ustawa o rehabilitacji”) rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne (art. 4 ust. 3 ustawy).

Stosownie do art. 5 ust. 1a ustawy o rehabilitacji, niezdolność do samodzielnej egzystencji, ustalona na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest traktowana na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 5a ust 1 ustawy o rehabilitacji

1. Osoby posiadające ważne orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w art. 62, oraz orzeczenia, o których mowa w art. 5, mogą składać do zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i wskazań, o których mowa w art. 6b ust. 3, dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

2. W postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1, zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wydaje orzeczenie, w którym:

1) stopień niepełnosprawności określa się na podstawie przedłożonych orzeczeń, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 5 i 62;

2) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3, ustala się stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

3. Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności ma prawo żądać od właściwych organów rentowych udostępnienia kopii orzeczeń, o których mowa w ust. 1, a organy te są obowiązane do ich udostępniania.

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności uregulowane zostały w Rozporządzeniu w sprawie orzekania, które precyzuje pojęcia użyte w ustawie. W zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności, niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3). Natomiast w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza konieczność udzielania pomocy (zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych) w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności wskazanej powyżej (§ 30 ust. 1 pkt 2).

Pojęcie niezdolności do samodzielnej egzystencji ma szeroki zakres przedmiotowy. Obejmuje bowiem opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego. Chodzi więc o takie naruszenie sprawności organizmu, które uniemożliwia zaspokojenie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (art. 4 ust. 4 ustawy). Istotne jest, aby wskazane elementy występowały łącznie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 sierpnia 2005 r., sygn. akt I PK 11/05, OSNP 2006/11-12/181 oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 6 marca 2003 r., sygn. akt II AUa 651/02, Pr.Pracy 2004/7-8/65, a nadto w wyroku z dnia 21 lutego 2002 r., III AUa 1333/01, OSA 2003/7/28). W wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. akt III Aua 386/07, orzeczono, że za niezdolną do samodzielnej egzystencji uznaje się wyłącznie osobę wymagającą stałej pomocy przy chodzeniu, jedzeniu, ubieraniu się. Sąd ten wskazał, że utrudnienia w poruszaniu się, czy niemożność samodzielnego wyjścia z wanny są utrudnieniami niewystarczającymi do przyjęcia niezdolności do samodzielnej egzystencji – nie uzasadniają bowiem korzystania ze stałej lub długotrwałej opieki i pomocy (w odróżnieniu od pomocy doraźnej). Stanowisko to podziela Sąd orzekający w niniejszej sprawie.

Przy zastosowaniu powyższych zasad, zdaniem Sądu, należało przyjąć, że zaskarżona decyzja Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w części dotyczącej stopnia niepełnosprawności po dniu 31 października 2021 r. była prawidłowa. W rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawało, iż wnoszący odwołanie jest osobą niepełnosprawną, spór zaś dotyczył stopnia niepełnosprawności. I. K. kwestionował zaliczenie go przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności domagając się orzeczenia znacznego stopnia niepełnosprawności na stałe. Z przeprowadzonych przez przedstawicieli zarówno Powiatowego, jak i Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wywiadów wynika, że stany chorobowe występujące u wnioskodawcy naruszają sprawność jego organizmu, co w konsekwencji powoduje ograniczenia w możliwości funkcjonowania na poziomie uważanym za typowy dla osoby z pełną sprawnością, a rodzaj i zakres tych ograniczeń powoduje, że warunkiem koniecznym dla wyrównania szans jest zapewnienie częściowej pomocy innych osób w celu uczestnictwa w różnych sferach życia. Wydając zaskarżone orzeczenie, Wojewódzki Zespół podkreślił, że stan zdrowia odwołującego, nie czyni go osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji,

całkowicie zależną od otoczenia, która wymaga tego, by ją pielęgnować w zakresie higieny osobistej, karmić oraz wykonywać w zastępstwie czynności związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Ten poziom samodzielności ubezpieczonego wyklucza możliwość zakwalifikowania go do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Spostrzeżenia organu co do oceny sprawności odwołującego potwierdzili powołani w sprawie biegli sądowi lekarze z zakresu neurologii, ortopedii oraz kardiologii i chorób wewnętrznych. W opiniach sądowo-lekarskich biegli stwierdzili w sposób jednoznaczny, że rozpoznane u odwołującego schorzenia nie powodują konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

W opinii lekarsko-sądowej sporządzonej przez biegłych z zakresu neurologii i ortopedii dr B. M. i dr H. M. stwierdzono, że ubezpieczony mieszka sam, w czynnościach domowych pomaga mu opieka społeczna, zakupy pomaga robić sąsiad. Sam ugotuje posiłki, które zjada samodzielnie, częściowo samodzielnie posprząta mieszkanie, w ciągu dnia czyta, ogląda TV, wychodzi samodzielnie z domu (zjeżdża windą z 6 pietra) siada na ławce przy domu, a latem jeździ na działkę. Biegli po badaniu odwołującego się, zebraniu wywiadu i analizie dokumentacji medycznej dostępnej w aktach sprawy stwierdzili, że przyczyną znacznego stopnia niepełnosprawności I. K. orzeczonego w 2018 r. była m.in. nadmierna waga ciała, wynosząca w 2018 r. 147 kg. Na skutek wdrożonych zachowań prozdrowotnych i redukcji wagi ciała, wynoszącej aktualnie 118 kg, stan zdrowia ubezpieczonego uległ poprawie, co spowodowało, że aktualnie wymaga on jedynie częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych, co odpowiada umiarkowanemu stopniu niepełnosprawności (opinia k. 110). Biegli nie stwierdzili u ubezpieczonego zaburzeń funkcji poznawczych, stwierdzili zachowanie funkcji komunikacji społecznej, brak niedowładów i porażień w stopniu znacznym. I. K. lat 72 nie ma istotnych i znacznych zaburzeń funkcji ruchowej, nie porusza się na wózku inwalidzkim, nie jest osoba leżąca, nie ma ograniczeń w przyjmowaniu pokarmów, nie ma zaburzeń o charakterze znacznym chwytliwości rąk i funkcji lokomocyjnej, porusza się samodzielnie wspomagając się kulami łokciowymi (opinia k. 112). Zakres naruszenia sprawności organizmu u odwołującego powoduje, że wymaga on częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych. Jak wynika z wywiadu biegłych, ubezpieczony samodzielnie wykonuje czynności samoobsługowe z zakresu higieny osobistej, samodzielnie spożywa posiłki, które częściowo przygotowuje, częściowo samodzielnie sprząta. I. K. mimo że porusza się przy pomocy kul łokciowych to zachował zdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację. To zaś, w ocenie Sądu, pozwala uznać, że jego stan zdrowia i rozpoznane schorzenia odpowiadają umiarkowanemu stopniowi niepełnosprawności.

We wnioskach opinii biegli orzekli, że ubezpieczony winien być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, z symbolem 05-R, zaś niepełnosprawność ubezpieczonego ma charakter trwały. W opinii lekarsko-sądowej sporządzonej przez biegłego z zakresu kardiologii i chorób wewnętrznych dr J. S. stwierdzono, że ubezpieczony I. K. nie jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym po 31.10.2021 r., gdyż nie wymaga stałej lub długotrwałej pomocy innych osób, nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji w stopniu znacznym, nie jest całkowicie zależny od otoczenia, nie wymaga pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia. We wnioskach biegły stwierdził, że przyczyna niepełnosprawności ubezpieczonego są zmiany chorobowe narządu ruchu (05-R), pozostałe zmiany chorobowe nie dają podstaw do uznania niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Z obu opinii wynika, iż stan zdrowia I. K. czyni go osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym, symbol 05R, z datą powstania – 53 rok życia, ustalonym od 13 czerwca 2006 roku. Jego niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym ma charakter stały. Przy czym jego stan zdrowia nie daje podstaw do uznania go za niepełnosprawnego w stopniu znacznym po 31 października 2021 r.

Ubezpieczony złożył zarzuty do opinii biegłych sądowych z 18 marca 2022 r. specjalisty ortopedii i specjalisty neurologii, balneoklimatologii oraz do opinii biegłego sądowego z 11 maja 2022 r. w zakresie kardiologii i chorób wewnętrznych, nie zgadzając się z ich treścią.

W zakresie opinii z 18 marca 2022 roku ubezpieczony wskazywał, że nie zgadza się z niektórymi zapisami w wywiadzie, bo zostały albo zmanipulowane albo źle celowo zapisane, w tym szczegółowo wskazał, iż nie mówił, że sam sporządza posiłki, gdyż poza wodą nic nie ugotuje i nie przyrządzi żadnego posiłku, wodę zaleje herbatą albo zupę w proszku

i nie więcej. Natomiast w opinii napisano, iż sporządza posiłki, co według odwołującego się nie polega na prawdzie. Wskazał również, iż nieprawdą jest, że ważył 147 kilogramów i dlatego źle się czuł, lecz z uwagi na to, że było wysokie ciśnienie, bolał go kręgosłup. Zaprzeczył aby kiedykolwiek tyle ważył. Wskazał również, że schudł kilka kilogramów - może najwyżej 7, a nie 30, jak napisano w opinii. W zakresie wskazania w opinii, nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji podał, iż jest to nieporozumienie, gdyż jest osobą chodzącą o kulach- ledwo co poruszającą się i nieschylającą się prawie. Wskazał, że sam nie sprzątnie, nie wypierze rzeczy, nie sporządzi posiłku. W jego ocenie nie jest również prawdą, że brak jest zaburzeń o charakterze znacznym chwytności rąk i funkcji lokomocyjnej. Podał, że jest odwrotnie, bo ma bardzo małą chwytność palców i rąk, wylatuje mu z nich wszystko, ma nieczułe palce, wobec czego ten stan winien zbadać neurolog. Wskazał, że jest osobą samotną, bez rodziny i na żadną pomoc innych osób nie może liczyć.

Natomiast opinii biegłego sądowego z 11 maja 2022 r. w zakresie kardiologii i chorób wewnętrznych ubezpieczony I. K. zarzucił nierzetelności i pobieżność. W tym wskazał, że nie wyjaśniono, a nawet nie podano, że wcześniej (...) ds. Orzekania o Niepełnoprawności orzeczeniem z 13 listopada 2018 r. zaliczył go do stopnia niepełnoprawności znacznego, a w opinii wskazano, że niezdolność do samodzielnej egzystencji orzekł tylko ZUS. Odwołujący się nie zgodził się również z zapisem, że jest zdolny do samodzielnej egzystencji, bowiem gdyby nie pomoc opiekunki z OPR, to nie byłby on w stanie funkcjonować samodzielnie. Podał, że ma tak niską emeryturę, że nie ma za co wynająć dodatkowej pomocy, a pomoc udzielana z MOPR jest niewystarczająca. Wskazał również, że nie jest prawdą, że samodzielnie założy buty i je zasznurowuje. Ponadto podał, że ktoś musi to ubranie przygotować, uprać, uprasować, czy też kupić. W ocenie ubezpieczonego nie jest on również w stanie samodzielnie przygotować posiłku. Nie zgodził się również z zapisem, że jego chwytność rąk jest pełna. Wskazał ponadto, iż dołączonej do akt dokumentacji lekarskiej wynika, że wszystkie jest organy są chore.

W ocenie Sądu powyższe zarzuty odwołującego się nie zasługują na uwzględnienie. Nie stanowią one bowiem zastrzeżeń merytorycznych, a stanowią jedynie powołanie się na swoje subiektywne odczucia odnośnie dolegliwości. Zdaniem Sądu to strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie opinii dodatkowych. Takich okoliczności ubezpieczony, po złożeniu opinii przez biegłych nie przedstawił, poprzestając na negowaniu opinii biegłych, z powołaniem się na własną, odmienną interpretację stanu swego zdrowia, co jednakże uznać należy za niewystarczające dla jej skutecznego podważenia. Sąd nadto zauważył, że twierdzenia o nadmiernej wadze ciała ubezpieczonego (przed rokiem 2020) oraz okoliczność redukcji wagi ciała znajdują potwierdzenie w dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach organu (dokumentacja z 8.08.2017 r. waga 147 kg, k. 145; dokumentacja z 7.10.2017r., otyłość olbrzymia, k.74; dokumentacja z 11.04.2018 r., waga 140 kg, k. 46; dokumentacja z 9.05.2018 r. waga 132 kg, k. 143 ; dokumentacja z 24.08.2018 r. zalecenia redukcji wagi ciała, k. 72; dokumentacja z 7.10.2017 r. zalecenia redukcji wagi ciała, k. 74v; dokumentacja z 1.10.2020 r. waga 125 kg, rozpoznanie choroby: otyłość, k. 108 – dokumentacja w aktach organu; także zaświadczenie lekarskie z 01.12.2020 r., otyłość, k. 134). Redukcja wagi ciała ubezpieczonego, która miała wpływ na poprawę jego zdolności lokomocyjnych znajduje zatem potwierdzenie w dokumentacji medycznej. Odnosząc się natomiast do wskazywania przez ubezpieczonego, że nie jest on w stanie przygotować sobie samodzielnie posiłku, czy też nie jest w stanie ubrać butów uznać należy za niemające pokrycia w rzeczywistości, mając na uwadze, iż biegli przeprowadzili badanie obrazowania, badanie kliniczne oraz badanie neurologiczne. Wbrew twierdzeniom odwołującego się, zdaniem Sądu to tym badaniom należy dać prymat, a nie przeprowadzanemu przez biegłych w dniu badania wywiadowi z ubezpieczonym. Wobec czego powyższe samoistnie nie mogło skutkować powołaniem w sprawie nowego zespołu biegłych.

Jak wskazano powyżej o zaliczeniu wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności decydują dwie przesłanki. Mianowicie, niepełnosprawność ta może wynikać z niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, konieczności czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych bądź też obu tych przesłanek łącznie. W niniejszej sprawie pod rozważę Sądu został poddany przypadek, w którym zasadne było orzeczenie niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym z uwagi na konieczność udzielenia odwołującemu czasowej albo częściowej pomocy w celu pełnienia ról społecznych. Upośledzenie narządu ruchu

spowodowane schorzeniami I. K. rzutują w sposób niezaprzeczalny na możliwość wypełniania przez ubezpieczonego ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym. Mając na względzie § 29 Rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, który stanowi, że konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych, należy wskazać, że odzwierciedla on zakres pomocy niezbędnej odwołującemu. Sąd stoi na stanowisku, że rozpoznane schorzenia, powodujące trudności w poruszaniu się, utrudniają funkcjonowanie odwołującemu w wielu aspektach życia codziennego i z tego względu wymaga on wsparcia. Przy czym trzeba zaznaczyć, że w dalszym ciągu będzie to pomoc ułatwiająca odwołującemu prawidłowe funkcjonowanie społeczne. Nie ulega wątpliwości, że odwołujący jest samodzielny w zakresie samodzielnego spożywania posiłków, przyrządzania, poruszania się i wychodzenia z domu. Zakres pomocy właściwy osobie z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym określony jest zatem powyższymi ramami wynikającymi wprost z przepisów prawa. Należy pamiętać że zasadniczo różni się on od wsparcia przysługującego osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności, gdzie pomoc innych osób sprowadza się do wykonywania codziennych czynności w zastępstwie osoby niepełnosprawnej. Innymi słowy, nie jest tak, że odwołujący jest całkowicie zależny od otoczenia, ale nie jest też tak, że zdolny jest on funkcjonować w pełni samodzielnie oraz prawidłowo wypełniać właściwe mu role społeczne. Właśnie dlatego ustawodawca przewidział umiarkowany stopień niepełnosprawności, będący pośrednim między lekkim a znacznym, po to by zapewnić konieczne wsparcie osobom, które potrzebują pomocy, nie zaś wyręczenia w codziennych obowiązkach.

Zdaniem sądu wnioski opinii biegłych sądowych o zaliczeniu ubezpieczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności po 31.10.2021 r. znajdują także uzasadnienie w poprawie stanu zdrowia ubezpieczonego, w tym redukcji wagi ciała, co było wielokrotnie podkreślane w dokumentacji medycznej.

Zdaniem Sądu, opinie biegłych charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania wnioskodawcy i rozpoznania jego dolegliwości. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz gruntownej analizy dokumentacji medycznej. Biegli są bowiem doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Sporządzone ekspertyzy zasługują, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajne dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie. Biegli trafnie ocenili stan zdrowia wnioskodawcy, prawidłowo stosując przesłanki zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 31 października 2021 r. Sąd nie ma żadnych podstaw do zakwestionowania wniosków postawionych przez biegłych, jak również przeprowadzonego badania.

Strony nie kwestionowały pozostałych treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w (...) w S.. Dlatego też stanowiły one miarodajny materiał do dokonania ustaleń faktycznych w sprawie jak również wnioskowań przez biegłych sądowych.

Wobec czego Sąd uznał, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do podzielenia stanowiska odwołującego się, a co za tym idzie do zmiany zaskarżonego orzeczenia w całości zgodnie z jego żądaniem. Dał jednak podstawy do zmiany zaskarżonego orzeczenia w części zaliczenia ubezpieczonego do stopnia niepełnosprawności znacznego do dnia 31 października 2021 r.

W sprawie ubezpieczonego zostało wydane orzeczenie z 11 grudnia 2019 r. przez lekarza orzecznika ZUS, iż I. K. jest niezdolny do samodzielnej egzystencji do 31 października 2021 r. Orzeczenie to jest prawomocne. Zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy o rehabilitacji zawodowej, niezdolność do samodzielnej egzystencji, ustalona na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest traktowana na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Dlatego w tej części orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. zostało zmienione w ten sposób, że zaliczono ubezpieczonego do stopnia niepełnosprawności znacznego do dnia 31 października 2021 r.

Sąd nie znalazł jednak podstaw ku temu aby zaliczyć ubezpieczonego do stopnia niepełnosprawności znacznego na stałe. Z pism ubezpieczonego wynika, że zamierza on wystąpić z ponownym wnioskiem do ZUS o uznanie go przez lekarza orzecznika ZUS za niezdolnego do samodzielnej egzystencji na kolejny okres, następujący po 31 października 2021 r. Po uzyskaniu orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji na kolejny okres, następujący po 31 października 2021 r., zgodnie z art. 5a ust 1 ustawy o rehabilitacji, I. K. będzie uprawniony do złożenia kolejnego wniosku do zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności o ustalenie znacznego stopnia niepełnosprawności na kolejny okres.

Przepis art. 5a ust. 2 pkt 1 ww. ustawy wyraźnie stanowi, że w postępowaniu w sprawach, o których mowa w ust. 1, zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wydaje orzeczenie, w którym stopień niepełnosprawności określa się na podstawie przedłożonych orzeczeń, o których mowa w ust. 1, zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 5 i 62. W tym zakresie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są spójne i kompatybilne. Orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji jest tożsame z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Tym samym brak było podstaw do zakwalifikowania I. K. do stopnia niepełnosprawności znacznego na okres dłuższy aniżeli wynikający z prawomocnego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o niezdolności do samodzielnej egzystencji. Nie tamuje to oczywiście ubezpieczonemu możliwości wystąpienia z ponownym wnioskiem do zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności po uzyskaniu kolejnego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS.

Mając na uwadze powyższe sąd znalazł podstawy do częściowej zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie stopnia niepełnosprawności i na podstawie art. 477 (14) § 2 k.p.c. zmienił w części zaskarżone orzeczenie wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...),

3. (...)

S., 15 września 2022 r.

(...)